

"Narodni list" izlazi svakoga četvrtka
prije podne.

Nema mu je na godinu 8 kruna, za se-
rijku 4 kruna, pojedini broj 6 kruna.

Uredništvo i uprava lista nalaze se u
Voloskom kvaru 8.

Narodni list

Pučki list za politiku i pouku.

"Nared bez narodnosti jest hlebo bez kosti!"

Br. 51.

Veleške-Opatija u četvrtak 18. prosinca 1902.

God. III.

Sve one, koji su do sada primali „Narodni list“ a nisu ga još platili pozivljemo ovim za zadnji put, da nam najkasnije do kraja ove godine pošalju dužnu nam predplatu, jerbo dru- gačije ćemo ih tužiti, pak puklo kud puklo.

Broj 52. „Narodnoga lista“ neće izaći radi božićnih blagdana.

Našim prijateljem do znanja.

Koncem mjeseca novembra 1900. počeli smo izdavati „Narodni list“ vru-ćom željom, da stanem na put paklenkemu nastojanju talijanske stranke u Istru, koja je baš tada bila napela sve svoje sile, da pomoći poznatoga Jude Iškariota naš hrvatsko-slovenski narod u Istru a osobito u našem kapetanatu, smuti, zavede, prevari i odvrati od hrvatsko-narodne stranke. Baš u to vreme imali su se najme obaviti novi izbori za bečki parlament u Talijani, da snute naš dobri istarski puk, bili su na novo počeli izdavati svoj blju-tavi list „Prava naša sloga“. Učinili su to baš radi izbora za bečki parla-menat.

Va tem svojem blju-tavem liste varali su puk na najgrđi način, bu-nili ga proti najboljim sinom hrvatskoga naroda u Istru, hitali su na sve naše poštene ljude i pravake svoje blato, koje su imali u svojih rukah, a sve to samo za to, da naše pravake pred na-rodom omraže i da tako narod od njih odvrati.

Nam je bilo tega pakenskoga talijanskog dela dosta pak smo bili odlučili

počet štampat naš „Narodni list“ s tim bismo ljudem dokazali, da Talijani lažu i varaju puk samo, da moru va mut-nem lovit.

Već tada imali smo misal, da iz-davamo „Narodni list“ samo dokle prodju izbori za bečki parlament. — Hteli smo, da po mogućnosti odvratimo naš narod u Istru a osobito u našem kapitanatu od talijanske kuge i na-pasti, hteli smo puku otvorit oči i do-kazat mu, da je najveća njegova korist ako izabere naše narodne zastupnike u bečki parlament.

Moramo priznat, da nam to naše pošteno i pravedno nastojanje ni šlo za rukom. Izdajstvo Rukavčana, Ve-prinčana, Lovranaca, Mošeničana do-godilo se je, da je bil izabran za za-stupnika pete kurije za Istru fanatični Talijan dr. Bennati. — Da je do tega prišlo kriva je prokleta lakomija do bečki nekeh naših izrodi, ki bi za pe-taću ne samo svoju narodnost nego svojga oca, svoju majku, svoju vlastitu dušu prodali. Takovim ljudem neka bude prokletje same i koleno! Nego i ako nam ni uspjelo odvratiti sav naš puk od nesreće, da bira va Beč talijanskoga deputata, ipak nam je sio za rukom zaprećit, da se talijanska kuga razazri po celoj Istri.

Naš dobri puk u Istri primil je objeručke naš „Narodni list“, zavolej-jo kako da mu je na srdu pribal, čital ga je rado kmet i delavec, siromah i gospodin pak nam je bilo jako teško nakon dovršenih izbora za Beč zaustaviti izdavanje našega „Na-rodnega lista“ tim više, ča su nas od svih stran prosili i molili da ne pre-stanemo nego da junački nastavimo započeto delo. I poslušali smo prija-

telje, pak smo kroz tri leta nastavili izdavati naš list. Nismo se pokajali. Priznanja, koja smo primali od svih stran Istre bila su nam jedina ali i obilatala plaća za naš trud.

Evo smo došli na konac tretega leta da izlazi „Narodni list“. Ako se obazremo nazada na ova tri leta na-šega delovanja moremo mirno duše reć, da smo došli dobra i koristna učinili. Svojim pisanjem smo po mogućnosti podučili neukeh, obraćali zavedene, bo-drili mljohave, a mnogo naše nestalne ljudje naputili smo na prav put po kojem mora poći svaki pravi rodoljub Istre, ki ni prodal dušu i telo našemu neprijatelju Talijanu.

Celo vreme ča delamo okole na-šega „Narodnega lista“ nismo prijeli od nijednega ni soldina plaće, jerbo ono ča su nam dobri ljudi pošljali za list ni bilo dosti ni za plaćat tiskaru i poštu. Delali smo samo iz ljubavi za naš hrvatski narod u Istri, žeče istem pridobiti sve one pravice, ke mu po zakonu idu, delali smo dan i noć nastojeć-samo da našem narodu kori-stimo. To naše mučno i nezahvalno delo hteli bimo nastaviti i dalje, jerbo smo se osvodočili, da je „Narodni list“ za naš puk u Istri tako potrebiti kako svakidanji kruh, ali sila nas goni, da barem za nekoliko vremena prestanemo izdavanje „Narodnega lista“. Ne sili nas na to ni trošak, jerbo je isti po-kriven redovitim dohodki lista, ne sile nas na to nikakovi obziri, nego nas na to sili absolutna nemogućnost, da barem za nekoliko meseci nastavimo izdavanje lista.

Ovim brojem dakle prekidamo iz-davanje „Narodnega lista“, da istim nastavimo čim nam budu okolnosti to

dopustile. — Nadamo se, da nam naši predplatnici neće zamerit, da ih ovim iznenadujemo. Neka budu uvereni, da je nam samim jako neugodno, da moramo ovu novost javiti svojim prijate-ljem. Neka nam svaki uzme u obzir, da smo kroz sva tri leta točno i red-o-vito izdavali list i da nismo ni jednim brojem zaostali. Naši i našeg naroda prijatelji će se segurno žalostiti, da smo se sada na jedan put odlučili za-ustaviti izdavanje lista, nego neka se utiše tim, da ćemo mi čim prije nastaviti započeto delo.

Naši i našega naroda neprijatelji će se veseliti, da mi prestajemo izdavat „Narodni list“ koji njim je vavek bil najveći trn u oke, ali neka se ne ve-seli previše jerbo će njihovo veselje biti prekratko.

Onim predplatnikom, koji su nam poslali predplate za g. 1903. ćemo njim ju, ako zahtevaju, povratiti, ako ne zahtevaju računat ćemo njim ju za naprvo. Za vreme dokle ne bude „Na-rodni list“ izlazil, pisat ćemo po mo-gućnosti va dižinu „Našu slogan“ iz Pula koju najtoplijie prepričamo svaku pravemu istarskemu domorodcu.

Delovanje našega zastupnika Spinčića va bečkem parla-mantu.

Va sednici bečkoga parlamenta od 10. o. m. interpelirao je naš zastupnik Spinčić ministru predsedniku jeli on pripara van skrbiti za to:

1) da buda u proračunu za leto 1903. umetnute svote za poboljšanje gospodarstvenoga stanja istarskoga kmets, u svrhu iz-vedenje jake potrebitih javnih radnja i za-

rada je pozisao za tudišim dobrom. Ernesto ga stade psovati: „Maledetto, proleti Mor-lako!“ Za tim uzeh ga ja moliti, da mi da kruha, a on smigla ramenima i skreće glavom, pa mi veli: — „Ne dam jer ti pišeš kod preture.“

Time mi htio reći, da sam činovnik. Dokazivao sam mu, da se vara, no on sve jedut te jednu pilu: — „Ne dam, ti pišeš kod preture.“

Jedan od ranjenika opazi, kako se inatimo, pa nam se smilova i dade nam polovicu hleba. Izprva nismo htjeli primiti toga dara, veleći mu, kako će i sam trebiti hranu. Ranjenik nam se žalostivo os-mjejhnu, pa rečo, da ne može jesti, da on više neće živ stidi u Banjaluku. Bijaše to krasan mladić, plavokos i biele puti. Bol bila mu posumracača sjaj modrih očiju, pod kojima bijaše pomodrla i nabrekla koža.

— Gdje ste ranjeni? upitao ga. — U nogu baš u koljeno. Izgubio sam mnogo krvi, govorše slabim glasom.

— Jesta li bili jednogodišnjim dobro-voljem?

— Jesam. Pravnik sam bio u Gracu.

— Kad ste se pobili?

— Jučer. Molim vas, pomožite mi, raz-vezao mi se povoj na nozi, čini mi se, oje-deam krv, da teče.

Ernesto javi to našemu vodniku, a ovaj zapovjedi, da stanu kola. Pomogosmo

PODLISTAK.

Pod puškom.

Napisao Evgenij Kumlič.

(Nastavak.)

III.

Već bijasmo dugo vremena na onom sedlu planine Kukavice, a ne znam ni sam ni sam, kako smo prekušili one crne dane. Težko bi danas bilo izkazati sve redom kako je bilo, sve nevolje, koje smo pretr-pjeli na onom pustom mjestu. Kao da se bilo zaboravilo na našu satniju. Sve planine što su se vidjela sa sedla, svi prolodi, doline šume, kapetan i malne sva momčad, sve nam se bilo omrazilo Ernestu i meni. Momčad bježe goropadna, osornečudi, da pa se gridla o svaku tricu, psovala na sve i proklinala svoju sudbinu, svoj mukotrpni život. Već nisam mogao slušati onih grdi i mrzkih psovaka. Kapetan bi riedko progovorio rieč sa Erndtom i sa mnom, a kad bi mu se koja omakla, ne bi ni ta bila pri-jazna. Ne bijaše taj čovek skrojen na božju ni prave krv. Često nas promjeraje presir-nim pogledom, sučudi svoj plavi, lanasti brk. Gonic nas na svaki naporniji posao. Mi ne bismo nikad ni pismuli, nikad nije mogao opasiti, da li nam se srce barka od priti-jena gnjeva, a to kao da ga je arđilo, pa bi se ustobolio pred nama, a duboce i mrako

naročao čelo. Naduo bi se, da pukne, nje-govo se žučenjčavo lice stezalo od biesa, te videći, da nas ne može izazvati na od-por, trnapije bi se u sve to grđe nepodob-štine.

Jednoga dana poslao nas do prve vojničke stacije, da pratimo kola. Odpusnimo se sa sedla u cik zore prama jugu. Bilo nas oko trideset momaka. Neki su mrm-ljali, prije nego li krenamo, jer ne bijasmo, prvo dana okusili ništa topa. Kapetan ih izgrdio i rekao nam, da ćemo dobiti hrane, kad stignemo k onoj staciji. Momci se malo umirile putem, jer se nadahu, da će biti onako, kako nam je kapetan obećao. Gladni i umorni pripjesmo u veliku dolinu k jednoj satniji, pa joj predasmo kola, da ih dalje prati, i umolimo hrane, ali ne dobitimo ni zalogaju kruha. Momci udariše u psovke, pa se razvalimo po rosnjoj travi, da bi se malko odmorili. Nebo bijaše tmurno, kisa je sipaša, u klančici eguznuse se vlažen-zrak, težak, ukočen, jer od nikud ni čuha ni zuka.

Iz sume širo je vonj trula drva, hlad probijajuće iz gitara i iz razpuštanih stijena, obraslih mahom. Ernesto, ja i još jedan vojnički idjamo uz kola, na kojih je bilo pet ranjenika, te bismo ih pridržali sad s jedne sad s druge strane, da se ne bi prevrnuila i grabu ili preko ruba ceste u Škarje. Kadšto ne bi konji mogli izvući kola iz blata, pa bismo se svih okupili i pomogli. Iduci tako u ranjenike, zaklinjaje Ernesto momka, koji je bio uz ista kola, da mu da kus kruha. Taj je momak ukrao jedan hleb iz košare, dok su konji počivali u dolini, odakle se mi vracasmo. Momak ni da čuje. Bio je najgori u satniji, ali hitar i lukav, i u kostima dršu.

Po razvrajanju cesti lagano promičahu seljačka trošna i klimava kola. Upadala su u blato, tresla se i kolebala od grabe do grabe, a na slami stenjali su ranjenici, bli-dili i grizli ustnicu od boli. Jednom bila poverzana glava, drugom ruka, trećemu nogu, neki su sjedili, neki ležali. Kad bi se kola uzdrmala, svi bi zajauknuli, lica bi im se srčela. Očajno pogledavaju u tmurno nebo. Ti su ranjenici bili Slovenci, većim dijelom. Cesta se vukla kroz šume i gušture a kad što gubila se u klanje medju sure klisure. Naša je sastnja znala za svaki grm i trn, jer smo mnogo puta onuda prošli. Kiša je sipaša, u klančici eguznuse se vlažen-zrak, težak, ukočen, jer od nikud ni čuha ni zuka.

Iz sume širo je vonj trula drva, hlad probijajuće iz gitara i iz razpuštanih stijena, obraslih mahom. Ernesto, ja i još jedan vojnički idjamo uz kola, na kojih je bilo pet ranjenika, te bismo ih pridržali sad s jedne sad s druge strane, da se ne bi prevrnuila i grabu ili preko ruba ceste u Škarje. Kadšto ne bi konji mogli izvući kola iz blata, pa bismo se svih okupili i pomogli. Iduci tako u ranjenike, zaklinjaje Ernesto momka, koji je bio uz ista kola, da mu da kus kruha. Taj je momak ukrao jedan hleb iz košare, dok su konji počivali u dolini, odakle se mi vracasmo. Momak ni da čuje. Bio je najgori u satniji, ali hitar i lukav, i u kostima dršu.

— U nogu baš u koljeno. Izgubio sam mnogo krvi, govorše slabim glasom.

— Jesta li bili jednogodišnjim dobro-voljem?

— Jesam. Pravnik sam bio u Gracu.

— Kad ste se pobili?

— Jučer. Molim vas, pomožite mi, raz-vezao mi se povoj na nozi, čini mi se, oje-deam krv, da teče.

Ernesto javi to našemu vodniku, a ovaj zapovjedi, da stanu kola. Pomogosmo

šenja močvara," reguliranje potoka, cesta, luka (porata), vodnjaka itd.

2) da budu kod razdeljenja kredita za biedo, koji će se podieliti za leto 1903. uzeće u obzir obično oštećene elementarnimi nezgodami i najsiromašniji kraji Iste a osobito pak severni kraj Iste i kvarnerski otoci,

3) da budu novci iz toga kredita upotrebljeni na strankarsko-politički nego pravno za sve najpotrebitnije.

Ovu svoju interpelaciju obrazložil je Spinčić temeljito nadovezavši po prilike slijedeće:

Istra je jako siromašna zemlja ne morda za to jerbo nema plodne zemlje nego za to jerbo su istom kroz stoljeća i stoljeća upravljali ljudi koji su ju do moza izissali i za to jerbo ni junta ni talijanske občine se ne brinu uprav niš za siromašnoga kmetu u Istri. Ces. kr. oblasti pak većim delom ni ne znaju kakova siromašćina je u Istri. — K tomu se često dogadjaju u Istri elementarne nezgode (poplave, tuča, mraz, suše itd.) Ne manja nesreća je i to, da se najbolji delavci moraju seliti svet da zasluge čagodar za sebe i svoju družinu. Za to je od velje potrebi da država da Istra pomoći.

Va bečkem parlamentu se je već prije na predlog Spinčićevog odlučilo pomoći Istru. Tako se je leta 1895. odlučilo da ima vlada osobito pazit na Primorje i poduzet sve da se puk u istom gospodarstveno podigje. — Kod proračunske razprave za 1897. odlučilo se je da se imaju dotacije za gradnju cesta i vodnjaka u Dalmaciji i u Istri povisit.

Zastupnik Spinčić je već više krat upozoril vladu na žalostne gospodarstvene prilike u Istri. Tako je va svojem govoru od 21. marta 1901. napomenut na tanku sve javne radnje, koje bi se imale u Istri izvršiti. Va svojem govoru na sednici od 4. juna razložil je Spinčić kako bi se dalo istarskemu kmetu pomoći.

Va sednici od 20. maja o. l. predložil je rezoluciju da se osuže močvara Lug i Jezero na otoku Krku i da se va Pazinu ustroji jedna gospodarska škola a hrvatskim naukovnim jezikom.

U sednici bečkoga parlamanta od 13. decembra 1901. je zastupnik Spinčić govoril o načinu kako se u Istri postupa u boju proti filosferi i preporučil je da vlada u tem spomore. Žalostnimi prilikama u Istri bavil se jo isti zastupnik va svojem prethodnom predložju od 21. oktobra 1902. I c. k. vlada je pripoznačila žalostne prilike u Istri, osobito istarskemu kmetu.

Sa svim tim je c. k. vlada malo ili ništa obazrila se na te žalostne prilike u Istri va svojim proračune za leto 1903.

Nego s tem i s onemalim svestima koje se je odlučilo za siromašnu Istru neće se istoj puno pomoći a nikako pak

ranjeniku, kako smo bolje znali. Slama bijaže pod njim okrvavljenja. Načinice je bledo. Kad se večer prikući, izverasmo se na svoje sedlo. Već je ranjenik hroptao. Stisnusmo mu ruku i udaljimo se od kola. Tužno bijaš pogledao za nama, protugav se na slami.

Taj je dan bila došla hrana našoj satniji, nu Ernesto i ja, ma kako nam se stezao zeludac, mi smo se više radovali listovom, koje bijasmo primili od svojih, nego li mesu i piročetu. Ernesto javljaše otac, da mu je Bog dao sinčinu, čilo i zdrava, ali da njegova odsutnost pomenuće svu radost Sofijinu. Dok smo podištili oganj oko naše „kokošine“, čitasmo pisma i razgovarashmo se o svojih obiteljih.

Ernesto se smijao i plakao od radosti te gorivo mi kako bi dao po sveta da usmogneg vidjeti svoje milje i cijelativi sinčića i svoju ženicu. Još se ne bijasmo ni odmorili ni oborili niš grlo dva tri zatogaja, al eto jada! Iz Banjaluke bilo došlo opet nekoliko kola, kako bijaše s nama bezobziran i okutan, zapovjedi nam, da ih odpratimo do prve žrtvije. Ernesto se i ja u čudi pogledasmo.

(Slidi)

neće se mod invršiti ona javna dela koja su najpotrebitija. — Iz severne Istre, iz Kotara Podgradskog dolaze danonice vrlo žalostne vesti, polag kojih ljudi već glad trpe. Na kvarnerskih otocima ni niš bolje. A i oni beći ki su od c. k. vlade odlučeni da se razdale med siromahne porabe se od strane talijanskih občina za političke agitacije a ne za pomoći siromahima.

Tako nisu Hrvati va Porečine dobili nikakove pomoći; va Malem Lošinju su beći za kmene porabili za svrhe agitacije; va Cresu učinili su s temi beći „strade de lusso“; va istoj občini su se beći odredjeni od governa za pomoći siromahom kmetom razdelili onako kako su creski Talijani mislili da je najbolje za njihovo politike, tako da su najviše ili svi dobili njihovi prijatelji. Radi tega su se creski kmeti pritužili na občinu, na kapitanat (va rischio Scarpa?)? (p. uređ.) na namestništvo, na ministra aš se sve badava (ta ne znaju, da Talijani smiju u Istri delat ča će oni?) Sve to utemeljuje najbolje gori navedenu interpelaciju.

Tako se Spinčić brine za potrebi istarskega puka. A Benatti? Još u iste odprili za dobro istarskoga kmeta za svem tem da se drži nekakov deputat pete kurije. Rukavčani, Veprinčani, Lovranci i Mošćenčanini moru se baš dići da su pomogli zbirati Benatta ki se za nje brine kako za lanjski aneg. — Talijanom je samo za to da bude Istra talijanska a naši ljudi ki s Talijani drže sami sebe grob kopaju. — Huje njim budi!

Komedije va našoj biskupije.

Bili su va Trstu blagi biskupi Ravnhar, Legat, Dobrila, Glavina, Sterk. Bili su i prošli. Za njihovoga biskupovanja bil je med kršćanskim pukom u Istri mir, samo su talijanski židovi i farizeji proti njima rovali i kopali kako u svoje vreme jerusolimski židovi i farizeji proti Isusu Krstu. — Umri je i blagi biskup Sterk, ki je htio uživati i židovom.

Na njegovom mesto poslali su nam doktora Nagela, Nemca, ki ne zna ni jedas beseda našega jezika. Nadali smo se, da će bit ipak prama svim pravedan jer je to kod svoga dolaska obeočao. Kruto li smo se prevarili.

Va zadnjoj „Našoj sloge“ iz Pula čitamo najme, da se je biskup Nagel dogovoril s talijanskim biskupom va Poreču, Flappom, da se ima iz svih crkava trčansko-koparske biskupije izrabiti sve ča ni latinsko.

Biskup Nagel se dakle spravlja, da iz naših crkava, koje smo mi svojom mukom sazidali i u kojih se već stotine i stotine let slavi svemogućega Boga u našem jeziku taj naš mili starinski jezik iztjera i da se uvede latinski jezik koga mi ne razumimo. A zašto to? Za to jerbo trčanski čifuti i farizejci okole „Piccola“ neće da se va naših crkava čuje niti besede više va našem jeziku nego sve u latinskom, nadajući se da ćeemo tako bit prije pripravni da spademo pod gladnu Italiju.

Isus naš Spasitelj rekao je apoštolom: Idite po celonu svetu i učite sve narode. U psalmih pjeva se: Hvalite Gospoda svu puci, hvalite njega svu jezicu. A zar hoće presveti gospodin biskup Nagel da se Bogu čest i hvala mu budi, slavi samo u latinskom, puku i nerazumljivom jeziku? Neka presveti gospodin biskup zna, da smo mi pred stotine i stotine godina slavili gospodina u svojem jeziku a slavit ćemo ga i u buduće bil nam sada biskup Nagel ili koji drugi.

Sveti oti, rimski pape, dali su nam pred stotine i stotine let pravicu, da se va svojih crkava služimo svojega jezika pak nam sada neće presveti gospodin biskup tu pravice za volje trčanskih čifut zet. Ako pak tako odluči znat deme ča nam je storit. Mi ćemo do zadnje kapi krvit branit svoje pravice a ne kratimo ni Talijanu ni Nemcu ni Majaru, da se Bogu moli samo u svojem jeziku.

Trčanski čifuti i farizeji mešaju na sve moguće načine kako bi posvadili biskupa sa njegovim ovacima samo da ovce izgubе

postovanje i ljubav do svojega biskupa i da se jedan z drugim posvema posvade. Tega na trčanskoj biskupije ne vide ili ako vide neće da razumeju. No, ako će imat crkva vaveti pravne neka poštuju trčanske čifute i farizeje a ne glas pravednoga Boga, koji veli: daj svakomu svoje i pusti svakoga, da me slavi u svojem jeziku.

Mi poručujemo u ime istarskih Hrvata i Slovenaca trčanskim čifutom i farizejcem da ča god odluči praviti trčanski biskup niš nam neće moći uzet pravice da slavimo Stvorca u svojem jeziku a potaljanci se ne čemo nikada, nikada, nikada.

Domaće viesti.

Narodni list. Kako javljamo na prvem mjestu lista „Narodni list“ prestari danasnjim brojem za nekoliko vremena izlazit. — Bolnim srdećem smo se na to odlučili jerbo znamo, da će to biti za svakomu pravom prijatelju našeg naroda, ali za sada moramo prestari ali samo za kratko vreme, da onda nastavimo započato delo.

Svin koji su nas u našem radu do sada podpmogali zahvaljujemo najtoplijem i preporučamo se za buduće. Radimo svi složno i požrtvovno na korist naroda i domovine pak čemo ako Bog da doživoti lepe dane po naš narod.

Veliki uspjeh drame „Zimsko sunce“ našega Viktor Cara-Emina na zagrebačkom kazalištu. Istarski Hrvati zauzimaju samo mal del u literaturi hrvatskoga naroda. — To je i labko razumljivo. Do pred tri deset let nije se najme u Istri niti znalo da u istoj živi Hrvati.

Pomoći nezahvalne austrijske vlade bili su na Talijani tako zgnjavili da nas ni bilo ni čut ni videt. Učenih ljudi našega jezika bilo je do onda malo ale niš, pale ni nikakovo čudo jerbo da onda nismo imali u Istri nikakovih škola u našem jeziku. — Jedva pred 30 let počeli se je naš narod u Istri budit i nastojati, da se oslobođi talijanskoga gospodstva. Jedva od tada počeli su naši mladići polaziti škole. Oni koji su škole izuzeli moralu su valje med narod da ga bude, da ga spase od očite propasti u koju ga je vodila talijanska pozrjljivost, himbenost i licumerstvo.

Ni jednemu učenemu čovjeku u Istri ni bilo ni lazno da se bave literaturom, pišanjem knjiga. — Za to vidite imamo mi u Istri kako malo ljudi ki se bave pišanjem knjiga.

Med a mi hajr spada i naš vredni prijatelj gospodin Viktor Car-Emin. On je već napisal puno lepih pripovedaka critica i novela koje su bile štampane va raznem hrvatske beletrističke novinam. Najznamenitija njegova pripovedka je svakako „Pusto ognjište“ koju je izdala Matica hrvatska med svojim knjigama leta 1890. — Viktor Car-Emin je iskrnen rodoljub. Srde mu kvari gledaju orijašku borbu, koju istarski Hrvat vodi gororuk proti do zubi oboržanom lukavom Talijanu, koji ima na raspolaganju zemaljsku, leginu i rimsku kasn. — Viktor Car-Emin htio je da tu borbu istarskoga Hrvata predoči ostalim Hrvatom onakavu kakova je, da ju gledaju na vlastite oči pak da se smilju srioti Istru i da mu pomognu ako ne drugačije a to barem podupiraju što većma istarsku družbu sv. Cirila i Metoda za Istru.

U toj rodoljubnoj misli, u toj plemenitoj naknai napisao je Viktor Car-Emin krasnu dramu „Zimsko sunce“ u kojoj prikazuje sve muke i napasti koje istarski Hrvat ima da sviđa za izvođenje svoje pravice koju mu po Bogu i cesarskom zakonom idu. — Tu očajnu borbu istarskoga Hrvata okitio je Viktor Car-Emin lepimi priorzi iz domaćega istarskoga života, tako da se gledaoci drame čini da vidi pred sobom istinske pravni svakidašnji život u jednom od istarskih gradića.

Ova drama, koju je Car krvavim srdecem pisao, imala se je predstavljati za prvi put na zagrebačkom kazalištu kao prva originalna drama još prve dane sezone. Nego kako su ti dani nastali u Zagrebu nemiri ostalo je kazališta sve do 1. decembra zatvoreno. Ni sada nisu još majarski pau-

duri na Markovom trgu va Zagrebu htio dopustit, da se ta Careva redoljubna drama predstavlja na zagrebačkom kazalištu bojedi se možda da ne bi ista probudila spavajuća hrvatskoga lava, koji bi bio već davno morao raztrgati te pandure. — Ipak je ta drama došla aredu na 10. o. m. na zagrebačku pozornicu.

Uspjeh kojeg je Carevo Zimsko sunce taj dan polučilo neda se opisat. Nakon svakoga čina a osobito nakon 2. i 3. je publika celoga kazališta tako aplaudirala kako morda nikad do sada. Opetovo zvalo se je Careva pozornica nego Car u svojoj čednosti ostao u Opatiji gdje je još istu večer i dan za tim primio preko dvadeset brižavnih čestitaka iz Zagreba.

Sve zagrebačke novine donile su dan za tim obširne i vrlo laskave ocene Careve drame i svi jednoglasno dačači i prestrogi dr. Tresić-Pavlić u velike hvale krasotu, savršenost i rodoljubnu tendenciju „Zimskoga sunca“.

Mi nismo u stanju da izrečemo svoj sud ali po onom što zagrebačke novine bez razlike stranke i jezika pišu moramo držati da je Carevo Zimsko sunce novo remek dela hrvatske dramatske literature, koja će se trajno održati na hrvatskoj pozornici. — Nedjelju na 14. o. m. prikazalo se je Zimsko sunce po drugi put pred dubko punim kazalištem. Frenetički aplaus ponavljao se na koncu svakog čina.

Mi od srca čestitamo prijatelju Caru na lepom uspjehu. Neka mu bude to utjeha i plaća za njegov trudan rad na korist i čest ljubljene našome domovine!

Zimsko natjecanje u plivanju u Opatiji. Klub plivača u Opatiji priređuje sredu na Silvestrovo, dne 31. decembra 1902. u kupalištu „Angiolina“ u Opatiji na otvorenom moru natjecanje u plivanju. Natjecat će se za prvenstvo kluba plivača u daljini od 100 metar a raspisane su tri nagrade. Početak je točno na 12 uora u podne. Natjecanje obaviti će se pri svakom vremenu. — Ulaznina je prosta. Najbolje mesto za gledaoca je pred kavanom Kvarnero. U istu moramo priznat, da ki se kuplja na 31. decembra va slobodnom more ima pano kura, bi rekli kod nas da mu „Salō“ gori. Nego ako je moguće činit u Opatiji u srednje zime, regate u plivanju va slobodnom moru to je znak da je temperatura u Opatiji jake blaga.

Krive mera neke reček trgovac ale istina nadje sve. Va broju „Narodni list“ od 4. o. m. donesli smo preštampanu od reček foji viest, da je rečka policija nekem trgovcu u Reke sekveštrala fališi peši a med temi i trgovcu i malinari g. Luciano Penso na Mlaki (via Serpentina br. 6) puli koga se je našlo da mu je mraza slabja za 20 dektogrami po kilu.

Sada pak doznamo da ta vest koju smo mi iz reček foji preštamplali koliko se tice g. Luciano Penso nije istinita. Policija nije najme da njega našla falši peši nego je samo našla jedan decimal, ki ni bil cenzuriran. Postujuć istinu [had sve mi rado ispravljamo gori naveđenu vjest, zatoče da smo slepo poverovali reček fojom.

Izbor načelnika občine Veprinac. Ponudjeljuk dne 15. o. m. za podne je bila konstituirajuća sednica novoizabrana občinsko zastupstva u Veprinacu. Od strane političke oblasti bil je prisutan poglaviti gospodin kapetan Manussi i 16 zastupnika, manjkući sa Nemci Quitta i Meesci.

Naših 6 zastupnika izjavilo je odmah na početku sednice, da će se na izabore u občinsku deputaciju jednega savjetnika iz manjine, oni će se odaleći od sednice i tako onemogućiti izbor načelnika. Sior Anžulo bil je ve veloj neprilike.

Banderi na villa Virginija su bile ved pripravne, maškulji su bili već nakrcani, večera se je već frigala, sada ako ne bude na zbiranju za župana ča će bit? Anžulo se je vrtel kako zec na ražnje. Sam ni znal ča bi storil a Costantina ni Krstića ni bilo blizu da bi mu dali kakav svet. — Ved su bili Veprinacki sudci Talijani poč doma prez zbirat župana [kada ti temu ne besse, pristali su na to, da se zbere jednega našega konziljera za koga su pravi Veprinčani

odluciši g. kapitanom Ivana Badić. Na to su veprinacki Talijani zbrali sa deset glasova Anžula za župana a nadi su dali bele glasovnica.

Za občinske savjetnike bili su zbrani: Ivan Badić pomorski kapitan, Anton Gašparić, Ivan Andrić i Petar Ziganto. I još če talijanski vojni pisat "sintomatica vittoria ad Apriano grande successo italiano a Vepriaz i druge gluposti i laži. Ča su Talijani dobili kod zadnjih izbori va Veprincu? Niš ma uprav niš a zgubili su dva zastupnika zač su zbrali dva Nemca viši nego ih je do sada bilo u zastupstvu. — A naša stranka? Niže niš izgubila nego ja dobila jednega občinskega savjetnika, ki ako bude energičan da moč pano koristit i puku i stranke. Dakle toliko dekantana talijanska "Vittoria" u Veprincu je jedna navadna talijanska slaperija.

Kratči komunjski kumšljor u Reke. Ako se spomenjuje po leta 1891. rečka policija zignalna z Reki doktora Krstića za to ča je z revolverom u ruki branil Dalmatinče ki su se vracali iz zagrebačke izložbe (esposizione) preko Reke do Dalmaciju od napadaj reček faklini, podkupljeni od reček Talijani. Onputa su Talijani Krstića diktum faktum stiralz z Reki i zabranili su mu da nesmu već nikada bivat u Reke. Odkada je pak Kratči postal od velega Hrvata pravi kalabreski Talijan rečka policija ne samo da ga pusti bivat u Reke koliko ča za svem tem da je još vavek z Reke sfratan, nego ona ga još brani, ja dapače rečki Talijani da su odušili, da će kod prve izbori zbirat Krstića za komunjskega konšiljera. Brav! nikad bolje barem ča stara Ambrošinka pod stari dom postat konšiljerica. Svi znamo ča je i kakav je Krstić, kad ga budu Rečani zbirali za konšiljera znat demeo, da je on još najbolji mej njimi.

Bi reč da Krstić ni ne misli prit ovomo storiti oni četiri meseci i pol pržnina zač on se lepo šeće po rečem korse kako jedan veli gospodin i ima pod popatom voloski sud i voloski pržan. Ima pravo! Ki bi vrag z ovakom zimom žal va pržan! Ki zna da se ga onako pozove na jedan dobar rižot ali gulaš morda bi i prišao. Vej si ga zlodej. Ala Bože, Bože nač smo ti spali!

Skupština društva Bratimstvo u Voloskom. Primamo i objavljamo da će društvo Bratimstvo obdržavati subotu dne 20. decembra o. g. na 7 ure u večer svoju redovitu godišnju skupštinu. Preporuča se svim članovem da dodjui na tu skupštinu.

Svim gospodarom voćnjaka do znanja. Ove su godine bile u mnogu krajeva napadnute kruške i jabuke nekum Gljivicom, koja se zove Turiciduum. Ako napadne voće biva mu koža nakažena, razpučena, odrvenjena, a ako napadne lišće ili granevi vide se na ovim crne mrlje od 6–12 mm. promjera, pokrivene nekim surim prškom po kojem izgledaju kao baršunaste (vellatate).

C. kr. austrijsko voćarsko društvo u Gradcu, bi htjelo znati koja je vrst jabuka i krušaka najmanje od te bolesti odnosno od tih gljivica pretrpila, da ih onda preporuči, to se za to ujedno pozivaju svi gospodari voćnjaka da bi se u interesu nasega voćarstva popitali koja je vrst u naših krajevih najmanje pretrpila od te bolesti i kako se ta vrst zove, te to priobabil kotarskoj gospodarskoj zadruzi u Voloskom.

Ako se toj vrsti pravoga imena nezna neka se pošalju ujedno dve takove kruške ili jabuke, pa će joj se i za pravo ime potipati.

Još o zahavi u Voloskom na Mikulovu. U zadnjem broju "Narodnega lista" ispunili smo pomnjenjem nekoju gospodu, koja su nam prilikom te lepe zavare ili darovala ili preplatila ulaznicu. Evo njih imena: gg. dr. Niko Fabianič, dr. Mate Trinajstić, Sofija udova Šabec, Anton Ličan, Josip Sever, Karlo Jurković, Juro Hegediš, Anton Vahtar, Niko Perčić, pomočnik kapetan Rieka; Marija udova Sučić Marjanica Volosko, F. T. Opatija i baron E. pl. Ranzonet. Svi neka bude izrečena inkrena zahvala.

Unione-istriana-kalabrezo. Istarni Talijani su mi zatukli va glava da mora cala Istra i more okolo nje ča prej moguće postat čisto talijansko. Vide da unione-istriana

gra u kopiti "per aria" pak nadu deluju sve moguće da prisile druge talijanske društva od vaporu (Trieste-Istra, Muggia, Isola i dr.) da se slože z držtvom de La rana da ga tako spase od fallimenta.

I junta i trgovacka komora i talijansko političko društvo za Istru i sva talijanska kamora va Trstu i v Istru silo na sve moguće načine, moče i straće, da pride do te slike. A zač sve to? Samo za to da svi složno navale na nas istarsko Hrvate i Slovence ne bi nas odnarođili i potalijandili kako piše tržašniki "Piccole" od nedjelje — per conservare italiano questo mare — što će reč za očuvati ovo more talijansko. A vi istarski Slavinci, Slavunci, Ilirci, ki govorite da niste ni Hrvati ni Talijani odprite jedan put oči progledajte kamo nas sveh skupa pelje talijanska politika.

Vaši otci a morda i vi borili ste se leta 1866. pod Visom proti Talijani ki je htio našemu cesaru zet Dalmaciju i Istru a sada vasen izdajstvom pomerote Talijanom pripravljat Istru za gladnu Italiju. Ne verujete? Verovat date kad budete na svoje oti videli al opnata će bit prekasno.

Nezadna vinska klauzula. Svakemu je v Istru poznato koliko je škoda učinila puku v Istru ona prokleta vinska klauzula. Dujde leto se im ponovit pogodba z Italijom a s njom ima se odlaziti o vinskoj klauzoli to je o tome ima i naprvo za deset let prihajat uz malu dacijsku talijansko vino v Austriji da dela domaćemu konkurenco ale ima se ta klauzula promenit. — Znajuć Talijani kakova silna korist njim nosi vinska klauzula počeli su po celoj Italije najveću agitaciju da klauzula ostane u krepstvu. Austrijska vlada koja a svemu popušta talijanskog segevje če i va tom poputit pak će se — neka nas Bog očuva — dogodit da će gladnou Italije bit žrtvovane sve austrijske provincije koje se bave vinogradarstvom. — Za to je od vele potrebe da se dignut sva naša društva, sve naše obdine i da kod c. k. vlade zahtevaju najenergičnije, da se odpravi ona prokleta klauzula. Ako budemo teli pojest ča nasi yuci!

Talijanska pobjeda va Veprincu. Prošli petak imelo je talijansko političko društvo za Istru va Trstu svoju skupštinu. Na istoj je predsednik društva doktor Felice Benatti javil skupštinarom, da je kod zadnjih občinskih izbori va Veprincu predobdila talijanska stranka. — Ste čuli Gašparić i Andrić? — Dokle se pripravljaju izbori onda Talijani govore i pišu da se bore "per il partito istriano" a kad kod izbori dobije njihova stranka onda očito izpredaju da je predbola talijanska stranka. I još neki naši propali izrodili i izdajice za nekoliko jadinega novca pomažu Talijanom proti vlastitom rodu i vlastitoj braći. Ne znaju jedni, da deluju za Talijane stavljaju sebi samim lac na vrat koji će ih prvo al kasnije zagušiti!

Zabava božićnog drvca u družbini školi na Voloskom. Nedelju za Božićem to je na 28. o. m. na 4 ure za podne bit u družbinoj školi na Voloskom svečanost božićnoga drvca. Na toj svečanosti će školske deca predstavljat jednu lepu igru, deklamirat i pjevat a nakon predstave deklamacije i pjevanja dijelit će se deci božićni dari. — Ulazima za zabavu bit će 50 heleri po osobi. Deca od družbine škole ne plaćaju ulaznine.

Lovranci straže. Povedaju nam neki naši ljudi z Lovrana, da su Lovranci poperdili tako fanatizirali, tako napuhali, neke lovrenke kmete da straže svakemu Lovrancu ki se vozi z vapori od ungučevate a ne z onem od unione italiana, da da je ga natud.

Mi bimo jako rado hteli doznet imo od jednega takovega delija ki drugom strazi pak bimo ga valje prez mijordja prijavili sudu. Ča ni to jedna svinjarja? Ča ne more poč svaki z onem vaporum s kem će? Poperdili bi po sile hteli sili ljudi da se svi potalijane na talijanske vapore. Tako da su i neki dan neki barkarioli va Drage prisilili jednega kmeta da je ukrcal svoju robu na talijanski vapori.

Mi bimo preporučili direkcije od ungučevate da Drage najde jednu barku

i dva barkariola ki će pejat ljudi i robu samo na nijje vapore. Tako će se oni poperdili barkarioli već opametit. U ostalom mislimo da će se poperdili vapori ki dan kad bude malo jače bure otopit za svemi pasizeri, a kako su makine slabje još će ti da od njih poč za svemi pasizeri "per aria" Kemu je dakle život drag neka se čuva.

Upraviteljstvo c. k. poštognog ureda o Opatiji moli nas, da javimo el. občinstvu, da će se nedjelju dne 21. o. m. produljiti uređene ure na ovoj pošte, tako, da će se od 8 ure jutro, pak da 7 na večer primati paketi i druge pošiljke. Ki pak želi, da mu paket onaj isti dan odputuje, dobrje da učiniti ako ga stavi na poštu prej polna. Drugu nedelju pak, naime na 28. o. m. primati će poštarski ured listi od 7 ure u jutro do 7 na večer. U druge dneve uređene ure kako po navadi.

"Hrvatska Vila". Tako će se zvat novi list za klijentnost i umjetnost ča će ga va Zagreb počeknut g. dr. Ante Tresić Pavlić slavni hrvatski pjesnik i pisac. List će izlazit svake subote, a stojat će na letu samo 8 krun, za djake 6 krun. Uverjeni, da je ta list va dobrem rukah, mi ga našim čitateljima preporučamo najtoplje.

Knjigevožarska umjetna izložba. Gosp. Miha Vahtar, umjetni knjigovož za Voloskom izložio je nekoliko svojih radnja kod L. Heinla u Opatiji. Mi smo se divili gledajući te fine radnje našeg čovjeka. Da kažemo pravo, mi smo se čudili koliko je g. Vahtar u toj struci napredovao. To ti je finota, eleganca i ukus — ma upravo divota. Valja nam još iztaknuti, da je to sve učinjeno na ruku. Tu je doduše samo nekoliko komada izloženih, ali iz toga možeš već vidjeti, da je naš Milivoj izvrstan majstor. Naši ljudi se više puta za takve radnje služe Bog zna kuda a evo nam doma umjetnika. Mi gosp. Vahtaru od srca čestitamo i tople ga preporučamo.

Za družbu sv. Cirila i Metoda za Istru sabrao je gosp. Josip Juraga na pivo gosp. Paskvala Vlah u rodoljubnoj gostionici Andretića-Paronica u Ičići K 17-20. Živili mladenci, darovatelji i sabiratelji.

Nadjele sabrao je isti gospodin u vescelom društvcu dne 14. t. m. K 4-10 a darovaše J. Juraga 1 K, Ant. Priskić 40 h V. Jurković 1 K, B. Letić 70 h, A. Barbić 1 K. — Novac je izvrzen muž podružnici u Opatiji. Živili i ugledali se i drugi u njihov lepi primjer.

Nadjele sabrao je isti gospodin u vescelom društvcu dne 14. t. m. K 4-10 a darovaše J. Juraga 1 K, Ant. Priskić 40 h V. Jurković 1 K, B. Letić 70 h, A. Barbić 1 K. — Novac je izvrzen muž podružnici u Opatiji. Živili i ugledali se i drugi u njihov lepi primjer.

Zadnje viesti.

Istarski sabor sazvan je za 27. decembra o. g. na kratko zasjedanje. Pali. Naše Talijane to jako srdi jerbo bi oni najveći da mogu za porečku plijavat na naše zastupnike. Va Puli je malo pravila austrijske bajonet pak se "junadki" Talijani boje. Za to nisu zadovoljni da je sabor sazvan u Puli.

Razgovor
moj Lucom i Marem na Opatijskoj place.

Luca: Dobro jutro kuma, kamo tako rano?

Mare: Grem malo na peškariju vidjeti ako je ča ribi zač je danas post.

L. Kumo moja teško, da će najdete zač od nekoga vremena ovamo već ni ribi za siromaha.

M. Istina je kuma Luce, sve ča je boje, to je da drugega, furešta, a za nas rogi Maue se čini, da smo mi ovde samo za to da fureštom služimo a oni da nam zapovedaju za svem tem, da smo ovde rojeni i zgojeni i da bimo morali bit ovde gospodari.

L. Tako mi sira, imate kuma nekoliko i pravo. Govorim nekoliko zač još ni prisko po svem svega, da nam furešti zapovedaju, nego verujte mi, da će do malo vremena prit do tegu ako se ne bude neki naši domaći ljudi opametili.

M. Draga moja Luce, ti ki vi mislite neće se nikada opametit, zač oni bi hteli raje da va našem komunu zapoveda sam vrag paklenski nego da zapovedaju naši domaći ljudi ki govore da su Hrvati.

L. Ala kuma za red vam istina je sam videla trubastih ljudi ale pak tako trubastih nisam nigde na svetu videla kako puli nas. Neki naši ljudi govore, da neka slobodno puli nas zapoveda Talijan, Nemac, vrag i njegova mater same da ne domaći čovek.

M. Ja kuma moja kega će Bog po-dešsat temu pamet zame. Tako i naši rene-gati bi hteli po site da ovde va našem komunu zapovedaju furešti samo da ne zapovedaju domaći Hrvati.

Oglas.

Primio bih u moju pisarnu svršenoga

pravnika

(sa sudbenim državnim ispitom) — uz honorar po dogovoru.

Podgrad, 10 decembra 1902.

Fran Buširović
c. k. notar.

Za božićne blagdane!!!

U dučanu
gosp. Vladimira Fiamina

o Opatiji (Križićeva br. 10!)
prodavaju se dobra vina svake vrsti
kao i svakojakih poslasticā te liepih
stvari za božićno drvce i igračke
na veselje djece i odraslih ljudi.
Preporuča se za šte obilniji posjet.

Broj sekć.

Oglas dražbe

za odlati u zakup obč. namet na
potrošarini vina i mesa i obč.
pristojbu na pivo.

U izvršenju občinskoga zastupstva uči-njenoga u sjednici dne 13. novembra t. g. daje se na obč. zvane:

U nedjelju 21. decembra t. g. u 10. uri jutro obdržavati će se u ovoj občinskoj vijećnici javna dražba, za odlati u zakup pravo pobiranja občinskih nameta od 100% na erarsku potrošarini vina i mesa i obč. pristojbe po pivo u godini 1903. u imovini obč. Kastav, koju sačinjava 27 županija, kao i u pridruženih poreznih občina Bergud, Lisac, Skalnica i Stutena.

Fiskalna cijena prednjela je u smislu občinskoga proračuna na vino i meso K 16872 sa pravom pobirati po 3 kruna 40 hel. od svakoga hektolitra piva, na malo izotčenoga samo u občini Kastav bez pridruženih pre-djeljeno na kruna 1000 (ukupno K 17872.) Dražba ide na to tko daje više fiskalne cijene. —

Dražbovati želeći imaju, najdalje do nedjelje 21. decembra t. g. do 10 sati u jutro predati ili odpremiti preporučeno poštom podpisanim pištemenim započaćenje ponude, obložene sa vadljem od 5%, do izkišene cijene u gotovom novcu ili u javnih državnih pa-pirih, dočim će dostava potrošarine pri pod-pisu pogodbe morati da nadopuni taj vadlj do 10%, koji iznos pridržati će se u ime kancije za točno obdržavanje dužnosti na-pram občini.

Uvjeti dražbe mogu se uviditi kod pot-pisatoga za vrijeme uredovnih sati sve do pred samu dražbu.

Občinsko glavarstvo
KASTAV, 14. decembra 1902.

Glavar:
Jaludić.

Opatija - Volosko

držati će svoju redovitu godišnju skupštinu u prostorijah kavane „Central“ dne 21. ov. mj. u 8 sati na večer — sa ovim, dnevnim redom:

- 1) Otvorene sjednice.
- 2) Čitanje zapisnika zadnje skupštine.
- 3) Izvješće tajnika.
- 4) Izvješće blagajnika.
- 5) Izvješće arhivara.
- 6) Izbor novog odbora.
- 7) Eventualni predlozi.

Opatija - Volosko, 17. 12. 1902.

Odbor.

Umoljava se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Poziv

na glavnu skupštinu čitaonice „Zore“ koja će se obdržavati u vlastitim prostorijama dne 22. t. m. u 6 sati i pol na večer sa slijedećim

dnevnim redom:

- 1) Otvorene skupštine.
- 2) Čitanje zapisnika posljedne glavne skupštine.
- 3) Izvješće blagajnika.
- 4) Izbor novog odbora.
- 5) Možebitni predlozi.

Opatija, 15. decembra 1902.

Odbor.

Umoljava se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Poziv *

Pozivlju se članovi Motarske Gospodarske Zadruge, da dodu na glavnu skupštinu, koja će se obdržavati u Bersecu nedjelju dne 28. decembra ove godine u 9 sati u jutro.

Dnevni red:

- 1) Pozdrav predsjedniku,
- 2) Izvješće tajnika o radu god. 1902.
- 3) Izvješće blagajnika.
- 4) Izbor novog odbora.
- 5) Možebitni predlozi.

Motarska gospodarska zadruga Opatija.

Volosko, dne 18. decembra 1902.

V. Tomićić
predsjednik.

Dražbeni oglas.

Na predlog vlastnice Marije Kotuća rođ. Labaj žene Mihovila u Voloskom br. 60 držati će se dne 23. decembra 1902. u 10 sati pr. podne kod ovog c. kr. kot. suda dobrovoljna javna dražba nekretnina parc. 1326., i edif. 199 tvorečih I. II. g. l. ul. br. 290 k. o. Matulja i to za cenu od kruna 11.200.

Ne primaju se ponude izpod izkične cene. —

Prava zaloga vjerovnika, što su uknjižena na nekretninama ostaju netaknuta.

Dražbeni se uvjeti mogu razgledati u pisarni ovoga suda, soba br. 2 za urednih satova.

C. kr. motarski sud, Volosko
Odic I., dne 5. novembra 1902.

Prvi zavod za pogrebo
u Opatiji

preporuča se svima što se odnosi na uredjenje odra, mrtvacke sobe i pogreba te skladištem u kome će sl. obćinstvo naći veliki izbor

Mrtvačkih liesova (kasela)
i križeva.

Ciene su koliko za priredbu pogreba, toliko i za liesove vrlo umjerene.

Odnosne prijave i naručbe prima

Fran Doberlet
Opatija. — Kuća Ertl

Posuđilnica u Voloskom

registrana zadruga na ograničeno jamčenje.

Prima novac na štednju od svakoga, te plaća od istoga 4%, ka- mata, dinsto bez ikakvog odbitka. Rentni porez na nložke plaća posuđilnica sama.

Vraća na štednju uložene iznose bez odgovjedi, pridržaje si ipak u osobitim slučajevima, pravo otkaza u smislu § 8 društvenoga statuta.

Zajmove (pesude) daje samo zadrugarem, i to na hipoteku ili na mje- nici i zadužnicu na garanciju.

Uredovni sati: svaki dan izm. nedelje i blagdana od 9—12 sati pp. i od 3—6 sati pošte podne; u nedelju i blagdanu od 9—12 pp.

Društvena pisarna i blagajna nalazi se za sada u odjelničkoj pisarni Dra. Janežića u Voloskom.

Pobliže informacije dobivaju se u pisarni Dra. K. Janežića i Dra. A. Stangera u Voloskom.

Novčani promet u god. 1901 iznašao je K. 1161.044.39 — Garan- cija iznala je K. 133.760... — Uloženo je bilo u posuđilnicu god. 1901 K. 575.486.29.

Ravnateljstvo.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.

Uloženo se braću „Lovoraš“ — te ostale prijatelje društva i naše nadne stvari, da se odazovu u što većem broju.